Št. 139 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v torek 13. junija 1922 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVII

EDINOST

izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne [illegible] telj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik tiskarna [illegible] tiskarna [illegible] znaša za mesec L 7. —, 3 mesece L 19.5[illegible] ta L 32. —. Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — T[illegible] uredništva in uprava ul.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm.*) — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 cent osmrtnice, in zahvale, poslanice in vabila po L 1· —, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj pa L 2 — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

TRST - REKA - BENETKE

Na Jadranskem morju so bile že pred svetovno vojno tri luke, ki so bile več ali manj na svetovnem glasu.

Benetke so nosile v srednjem veku glas «Kraljice Jadrana». Ko so Habsburgovci zavladali nad delom gornje Italije, torej tudi nad Benetkami, so si prizadevali, kolikor jim je to prihajalo v prilog, da vzdržijo luko v Benetkah kot temelj za vojno in trgovsko plovbo. In nič se niso brigali za ostale luke na Jadranskem morju pod njihovim «žezlom».

Še le v šestdesetih letih, ko je Avstriji grozila nevarnost, da izgubi — kakor je tudi res izgubila — svoje gospodstvo v Italiji in v Benetkah, se je lotila dela, da bi v Trstu ustvarila večjo luko, ki naj bi odgovarjala potrebam avstrijskega trgovskega prometa na Jadranu. Istočasno je začelo priseljevanje Nemcev v Trst, podpiranje takozvanih črno-rumenih Italijanov in potiskanje slovanskega avtohtonega elementa v teh naših krajih.

Ko se je pa Madžarom — po dualistični ustavi — posrečilo, da so poleg Nemcev postali enako veljavni gospodarji avstro-ogrske monarhije ter so si uredili svoje notranje razmere neodvisno od Dunaja, so vrgli oko tudi na Jadran, na morje — a Tenger-Magyar! Z nesramno potvoro izvirne pergamene, na kateri je bila zapisana in uzakonjena takozvana nagodba med Madžari in Hrvatsko — prilepili so bili glasovito «krpico» — so si prisvojili Reko kot «corpus separatum» in jo priključili k «sv. madžarski kroni». Postopno, ali z dosledno politiko, so naseljevali Reko z Madžari, so podpirali takozvane italijanske avtonomaše, večinoma renegate, in so odgnali del hrvatskega avtohtonega prebivalstva, deloma pa so ga vjeli v svoje koruptivne kremplje.

Italija pa je delovala in trošila, da bi povzdignila Benetke na glas moderne pomorske luke. Istočasno se je Avstrija mučila, da bi tako storila tudi v Trstu. In posrečilo se ji je to do neke mere, ko so Nemci iz «rajha» priskočili na pomoč z ozirom na cilje svoje imperialistične politike. Tekmovali so tudi Madžari, da bi iz Reke napravili veliko moderne luko.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, so torej obstajale na malem prostoru tri velike trgovske luke pod tremi različnimi vladavinami — Italije, Avstrije in Madžarske.

Trst je prišel pod italijansko vladavino; Reka pa je postala, kakor znano, vir neprestanih sporov, da ne more priti do miru in dela. «Reško vprašanje» je navidezno vprašanje nacionalizma, v resnici pa gospodarsko. Za Italijo pa je nastalo tudi «tržaško vprašanje». Radi vrste luk v kraljestvu je začel Trst propadati in Tržačani kričijo vladi, da je nje dolžnost, da pomaga Trstu. Zahtevajo svobodno luko, boljše železniške zveze, podpore plovbenim družbam in ladjedelnicam itd., a Reka naj bi bila le nekaka dependenca Trsta.

V tem pa se oglašajo Benetke z zahtevami na račun Trsta. Spor se poostruje in se bije že javno.

Zanimiva so izvajanja «Jugoslovenskega Lloyda» z ozirom na ta boj med tremi trgovskimi lukami na Jadranu, ker kažejo, s kakega gledišča motrijo stvar jugoslovenski interesirani krogi. Rečeni list meni, da nimajo ne Jugosloveni ne Italijani nikakega interesa na Trst. Piše: «Za vsakogar, ki pozna razmere, je stvar povsem enostavna. Zemljepisno-trgovski razlogi dovajajo do zaključka, da Jugoslovenom ne kaže, da bi razvijali svojo trgovino preko Trsta. Reka more ustrezati samo Jugoslovenom. Benetke kot luka pa izvrstno konvenirajo Italijanom. Tej luki je zagotovljena sijajna bodočnost. Ravno te zadnje dni je odprl kralj novo luko v notranjosti beneških lagun, a istočasno dela za ureditev plovbe med Milanom — torej med Lombardijo in Benetkami — in Jadranom lepo napredujejo in že plovejo manji splavi. Tu delujejo prirodni zakoni, ki se jih ne more zaprečiti. Usoda Trsta je zapečatena, a kmalu bo tudi ona Reke . . .»

Žalostno proročanstvo bi bilo to za bodočnost našega mesta. Mi si ga ne usvajamo. Navzkrižje interesov med Trstom in Benetkami je sicer resnično. Saj je tradicijonalno, zgodovinsko. In na dlani je tudi, da italijanska vlada ugaja Benetkam in ne Trstu. Najočividneje se nam kaže to na načinu, kakor se rešuje vprašanje svobodne luke v Trstu. Odlaga se in odlaga, ker — nočejo rešiti! Benetke so na poti! Vendar si ne usvajamo mnenja, da bi bil Trst končno izgubljen. Tudi proti temu govorijo prirodni zakoni. Tak pesimizem bi bil upravičen le v slučaju, da je pri italijanski vladi trden, nepremenljiv sklep, da Trst uniči. Ali more res imeti tak namen? To bi bila najkrvavejša ironija na vso zgodovino svetovne vojne, ki je prinesla Trstu — odrešenje! Naše prepričanje je, da si more tržaška trgovina še pridobiti bogato zaledje. Tudi za to govorijo prirodni zakoni. Samo jim mora iti na roko pamet v tržaških in rimskih glavah! Saj se razumemo! Ne govorimo dalje.

Italija

Razprava v senatu o neredih po državi
Izjave ministrskega predsednika Facte

RIM, 11. Na včerajšnji seji senata je vzbudilo splošno presenečenje, ko je senator Giacomo Ferri nastopil v obrambo socialističnih organizacij in bolonjskega prefekta Morija, zaradi katerega so bili fašisti zasedli Bolonjo. Bolonjski prefekt je pač storil, kar je bila njegova dolžnost, to je ukrenil je potrebno, da se dovaja delavstvo za obdelovanje polja iz drugih pokrajin, ko je v bolonjski pokrajini dovolj delavstva, ki ima najprej pravico do dela, pa naj pripada katerikoli stranki. Senator Ferri je tudi zanikal utemeljenost vesti, da je bil neki fašist ubit od kraljevih stražnikov; sodno oblastvo je ugotovilo, da je bil ubit od bombe, ki se mu je razpočila po nesreči v roki. Posebno razburjenje je vzbudila v senatu Ferrijeva izjava, da so bila zažgana skladišča konsumnih zadrug zaradi trgovcev, ki so se hoteli na ta način iznebiti konkurence.

Za njim je govoril ministrski predsednik Facta, ki je v dolgem govoru ponavljal staro pesem, da se mora v državi na vsak način vzpostaviti red in da morajo vse stranke končno uvideti, da je državna oblast tista, ki ima edina pravico do vzpostavljanja reda. Da se doseže vzpostavitev državnega ugleda je potrebna na eni strani prepričevalna akcija patriotičnih strank, na drugi pa strogo nastopanje državne oblasti. Nobena stranka ne sme prevzeti državne vloge; stranke vedno lahko le podpirajo akcijo državnih oblastev, toda ostati morajo vedno v mejah zakona. Ministrski predsednik je prečital v dokaz, da je vlada že — dosti naredila za preprečitev neredov, . . . nekoliko brzojavnih navodil, ki jih je poslal na razne strani.

Glede bolonjskih dogodkov je izjavil, da je vlada stala na stališču, da mora pred uporabo sile poizkušati s preprečevanjem. Očitki, da je bila vlada pristala na odstranitev bolonjskega prefekta in da je opustila svoj sklep le zaradi pritiska opozicijskih strank, so neutemeljeni, ker vlada se nikakor ne more in ne namerava vdajati ulici. Ni vlade, katera je vredna tega imena, ki bi se odrekla pravici do svobodnega razpolaganja s svojimi podrejenimi organi. Za to je dolžna odgovarjati le tistim, ki so jo upravičeni vprašati. Pravica do življenja in do dela ne sme biti monopol posameznih strank. Vsi državljani imajo pravico do združevanja v svrho dosege večje produkcije in boljšega življenja in ni treba, da se koljejo med seboj, da zažigajo in uničujejo, namesto da bi gradili in producirali.

Dogodki zadnjih let so vplivali tudi na poslovanje sodnij. Treba je, da sodnije izvršujejo svojo dolžnost brez ozira na stranke. Ministrski predsednik je zaključil svoj govor, poudarjajoč, da mora biti ideal domovine nad vse. Senat mu je izrazil, seveda, zaupnico.

. . . Kakor se vidi, zna ministrski predsednik lepo — govoriti. Medtem pa se meščanska vojna po vsej Italiji le nadaljuje, in mi, novi italijanski državljani, čakamo že tri leta zastonj, da bi lepe besede raznih ministrskih predsednikov končno vendar «meso postale» — tudi v slovanskem delu Italije.

Ministrski svet.

RIM, 12. Včeraj se je sestal ministrski svet k triurnemu posvetovanju. Bili so navzoči vsi ministri razun Bertonija in Della Sbarba. Svet je priznal pred vsem ministrskemu predsedniku svoje odobrenje radi njegovih izjav v senatu glede notranje politike. Nato se je razpravljalo o nekaterih zakonskih načrtih, ki se imajo predložiti zbornici, predno zaključi svoje zasedanje. Svet se je bavil s premeščenjem prefektov ter je pooblastil predsednika z izvedbo. Svet se je končno bavil z mnogimi upravnimi zadevami ter je med drugim sklenil sledeče: Zakonski načrt za odobritev dodatnega zapisnika k bernskemu dogovoru za varstvo književnosti in umetnosti; Osnutek zakonskega načrta za ratifikacijo predlogov za konvencijo, ki jih je izdelala mednarodna delavska organizacija na konferenci v Genovi; Osnutek zakonskega načrta, s katerim se popolnoma izvršuje konvencija med Italijo in Argentinijo, tičoča se odškodnin za nezgode na delu in podpisana dne 26. marca 1920 v Buenos Ayres-u; osnutek zakonskega načrta tičočega se konvencije med Italijo in drugimi državami glede končnega štatuta za Donavo: zakonski načrt za odobritev izdatka 50 miljonov za gradnjo cest; kr. odlok za izvršitev kr. odloka z dne 2. februarja 1922 št. 164 o gospodarskih pribolških za nekatere kategorije duhovščine ter zakonski načrt, da se ta kr. odlok premeni v zakon.

Seja sveta socialistične stranke

RIM, 12. Včeraj se je sestal svet socialistične stranke. Bili so prisotni člani parlamentarne skupine, stranknega vodstva, vodstva Splošne delovne zveze in organizatorji iz pokrajin, kamor so vpadli fašisti. D'Aragona je poudarjal v dolgem govoru, da je čas, da se pride na realna tla. Zveza Splošne delovnie zveze s socialistično stranko lahko traja, dokler bo ta poslednja pomagala zvezi pri reševanju notranje krize pri proletarskih organizacijah in v boju proti reakciji. Če pa bo stranka vztrajala pri nedelavnosti, bo Zveza prisiljena razveljaviti dogovor, da tako prepreči smrt svojih organizacij.

Na popoldanski seji se je vnela burna razprava o Girardinijevi resoluciji glede sodelovanja na vladi. Razprava se še ni končala.

Krvavi boji med fašisti in socialisti v Piacenzi, Firencah in Ravenni

FIRENCE, 12. V Piombinu je prišlo do hudega spopada med socialisti in fašisti. Na obeh straneh se je rabilo orožje. Tekom boja je bil en fašist ubit. Posredovala je policija, ki je komaj vzpostavila mir. En policijski agent je bil težko ranjen.

Tudi blizu Prata v vesi Comeani je prišlo do hudega spopada med fašisti, socialisti in komunisti. Ena oseba je bila tekom spopada ubita, več pa ranjenih.

Iz Piacenc javljajo, da je bil v spopadu med fašisti in komunisti v Trebbiji smrtno ranjen neki železničar. V Camposanto Vecchio, kjer je tudi prišlo do hudega spopada, so bili nekateri fašisti baje vrženi v vodo, iz katere so se komaj rešili. En fašist, ki je bil tudi ranjen, je utonil. Vsled tega se pričakujejo novi krvavi izgredi.

V Volto Mantovano, ki so jo bili fašisti zasedli po bolonjskem zgledu, se je po njihovem odhodu vrnil mir.

Napad na jugoslovenskega konzula v Milanu

MILAN, 11. Na dan poroke kralja Aleksandra je bila na tukajšnjem jugoslovenskem konzulatu izvešena jugoslovenska zastava. Konzul g. Bojović je sedel po sprejemu jugoslovenske kolonije v Milanu na balkonu in kadil. Nenadoma je privozil pod balkon avtomobil, v katerem se je nahajalo kakih pet elegantno oblečenih oseb. Eden potnikov je potegnil iz žepa revolver in ustrelil nekolikokrat proti balkonu, nakar je avtomobil naglo zavil v prihodnjo ulico. Konzulat je stalno zastražen, toda o napadalcih ni sledu. Ve se samo to, da napad niso izvršili navadni, temveč politični zločinci.

Izvoz denarja iz Nemčije

RIM, 11. Italijanski poslanik v Berlinu poroča, da je po novi naredbi nemškega ministrstva za zunanje zadeve dovoljeno nesti s seboj pri zapustitvi nemškega ozemlja največ 20.000 mark.

Jugoslavija

Kralj Aleksander in kraljica Marija na Bledu

LJUBLJANA, 11. Potovanje kralja Aleksandra in kraljice Marije skozi Slovenijo je bilo za deželo pravi praznik. Vse postaje, skozi katere je vozil dvorni vlak, so bile bogato okrašene in polne ljudstva vseh stanov iz bližnjih in daljnjih krajev. Ljudje, ki so delali na poljih, mimo katerih je vozil dvorni vlak, so ostavljali delo in navdušeno mahali z robci in klobuki v pozdrav kraljevi dvojici.

Prvi sprejem kraljeve dvojice je bil na Zidanem mostu. Ves okusno dekorirani peron je bil natlačeno poln in ko je privozil na postajo dvorni vlak, so zaorili navdušeni «Živio-klici». Ob oknu sta se takoj pojavila kralj in kraljica. V belo oblečene deklice so sipale pred dvorni vlak cvetke in navdušeno pozdravljale kralja in kraljico. Kraljica, ginjena po tej spontani manifestaciji, je poklicala k sebi pet deklic, sprejela od njih cvetlične šopke, vsako dvignila k sebi in jo je v zahvalo prisrčno poljubila na čelo. Med viharnimi ovacijami navzočega občinstva se je dvorni vlak nato odpeljal proti Ljubljani. Vsa postajna poslopja na potu v Ljubljano so bila okrašena z zastavami, z zelenjem in cvetlicami. Povsod je številno zbrano občinstvo navdušeno in spoštljivo pozdravljalo vladarja in njegovo visoko soprogo.

Kakor na progah Južne železnice, tako so bile tudi železniške postaje na Gorenjskem slavnostno okrašene. Na postaji v Šiški je bilo zbrano nad tisoče ljudstva, mlado in staro, in vsi so z največjim navdušenjem pozdravljali kralja in kraljico. Prav tako prisrčen sprejem je bil tudi v Vižmarjih, Medvodah in v Škofji Loki. Na postaji v Kranju, ki je bila izredno okusno dekorirana s cvetličnimi venci in zelenjem, je bilo zbrano vse mesto. Ko je prispel vlak na postajo, se je vsula tisočglava ljudska množica pred vlak in priredila kraljevemu paru viharne ovacije. V Kranju je vlak stal pet minut. Belo oblečene deklice so trosile pred dvorni vlak kupe cvetlic ter neprestano vzklikale «Živel kralj, živela kraljica!» Narodno ženstvo je pripelo na kupe dvornega vlaka velik cvetlični venec s trobojnim trakom, na katerem se je blestel napis «Narodno ženstvo iz Kranja». Ko se je vlak pripeljal na Jesenice, so jeli grmeti topiči in ozračje so pretresali navdušeni «Živio-klici!».

Na blejsko postajo je dospel vlak točno ob 15. Na koldvoru se je kar trlo občinstva ter je prihitelo od blizu in daleč, da pozdravi svojega vladarja. Pred peronom so bili postavljeni trije slavoloki. Srednji izmed njih je nosil inicijalke A. M. Iz vlaka je prva izstopila kraljica, za njo kralj Aleksander. Po sprejemu deputacij sta med viharnimi ovacijami stopila v avto. Zanimiv prizor se je odigral pred dvorcem «Suvobor». Ne daleč pred vhodom so samostojni kmetje napravili čez cesto «šrango». Avto se je ustavil. Dva kmeta sta cesto «zašrangala», dva pa držala iz cvetja spleteno vrv. Kralj se je s kmeti prav po svatovsko in veselo razgovarjal, ko so mu ponudili čašo vina, veselo trčil ž njimi in na njih zdravico odgovoril: «Pozdravljam slovenske seljake, ki jih imam iz srca rad. Po poroki sem z veseljem prišel najpreje med nje.» Kralj se je nato «odkupil» in med viharnimi ovacijami mnogoštevilnih gorenjskih kmetov vstopil v svoj dvorec «Suvobor». Proti večeru sta napravila kralj in kraljica z avtomobilom izlet proti Lescam, odkoder sta se skoro vrnila.

Solidarnost Male entente
Izjave dr. Beneša o Mali ententi in Grški

BELGRAD, 11. Pred svojim odhodom v Prago je čehoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš v spremstvu poslanika g. Kaline posetil v parlamentu predsednika narodne skupščine dr. Ivana Ribarja. V parlamentu je bil na to medsebojni sestanek parlamentarcev z dr. Benešem. Sestanku so prisostvovali poleg dr. Beneša, poslanika Kaline in dr. Ribarja zastopniki posameznih parlamentarnih skupin in sicer za demokratski klub predsednik Ljuba Davidović, za radikalni klub posl. Marko Gjuričić, za zemljoradnike posl. Voja Lazić, za Jugoslovenski klub dr. Korošec, za socialnodemokratski klub posl. Divac, za seljački klub posl. Benin in za republikance pa posl. Gjonović. Čehoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je s parlamentarci dolgo časa razgovarjal. Naglašal je nujno potrebo za čim intenzivnejše zbližanje parlamentarcev in politikov obeh držav, pa tudi za še bolj iskreno zbližanje obeh narodov, ki sta v svoji bratski zvestobi dosegla svobodo. To zbližanje naj se ne vrši samo na banketih in sestankih, temveč na polju kulturnega političnega in socialnega življenja. Dr. Beneš je za to, da bi zastopniki jugoslovenskega parlamenta obiskali v najkrajšem času Čehoslovaško in nasprotno, da obiščejo čehoslovaški politiki in parlamentarci Jugoslavijo, da se tako medsebojne bratske vezi še bolj učvrste in okrepe.

Pred odhodom je dr. Beneš sprejel novinarje, katerim je v glavnih potezah očrtal smernice politike Male entente in omenil sklepe, ki so bili storjeni na sedanjem sestanku predstavnikov Male entente. Dr. Beneš je omenil, da je bila na sestanku prvotno razprava o skupnem delovanju na genovski konferenci ter o posledicah te konference. Soglašali smo vsi — je nadaljeval dr. Beneš —, da je bila ta politika dobra in da je Mala ententa z uspehi v Genovi zadovoljna. Za tem smo prešli na razpravo o nadaljevanju politične taktike glede na haaško konferenco. Hočemo na tej konferenci nadaljevati v popolnem soglasju dosedanje politike. Sklenili smo, da odpošljemo v Haag skupno delegacijo in da hočemo med tem časom imeti periodične sestanke, na katerih bomo razpravljali o našem nastopu na haaški konferenci. Kar se tiče mesta, kjer se vrši v kratkem naš prvi sestanek smo določili da bo to Praga, ker so bili dosedanji sestanki v Belgradu in Bukarešti.

Na vprašanje novinarjev, kako dr. Beneš razmotriva vprašanje Male entente napram Grški in če je bilo na sestanku govora o Grški, je dr. Beneš odgovoril: «O tem nismo ničesar govorili. Naglašam, da čehoslovaška republika nima nikakih direktnih interesov na Balkanu. Vsem vam morem reči in sem rekel tudi vašim politikom, da čehoslovaška republika že vnaprej akceptira vse kar bo Jugoslavija sklenila v vprašanju zunanje politike napram Grški.

Glede Rusije je izjavil dr. Beneš: «Na sestanku se o tem vprašanju nismo razgovarjali. Razgovor je bil samo o pripravah za haaško konferenco, ki ima rešiti rusko vprašanje. V vsakem oziru pa hoče Mala ententa voditi politiko, ki ne bo nikdar in nikjer izzvala kakih konfliktov.»

Na koncu razgovora je dr. Beneš naglašal, da je zveza Male entente trdna in močna in da se ta zveza narodov Male entente od dneva do dneva bolj ojačuje in so medsebojni stiki čim dalje bolj prijateljski.

Včeraj ob 7.50 je z brzovlakom odpotoval v Prago dr. Beneš skupno s čehoslovaško misijo, ki se je udeležila kraljevih poročnih slavnosti. Na postaji so se poslovili od njega načelniki zunanjega ministrstva in čehoslovaški poslanik Kalina. Oddelek kraljeve garde z godbo je pred odhodom izkazal čehoslovaškemu ministrskemu predsedniku vojaške časti.

Vesti o sklenitvi vojaške zveze med državami Malega sporazuma

DUNAJ, 11. Tukajšnjim listom poročajo iz Berlina: Ministra Pašić in Ninčić za Jugoslavijo, Bratianu in Duka za Rumunsko ter Beneš za Čehoslovaško so odobrili načrt za sklenitev vojaške obrambne zveze med državami Malega sporazuma.

Dr. Šušteršič se vrne v Jugoslavijo?

LJUBLJNA, 11. «Slov. Narod» javlja: «Kmetijski list» javlja, da je dr. Šušteršič že dobil dovoljenje, da se sme vrniti v domovino. Kolikor smo informirani, je ta vest popolnoma zanesljiva. Dr. Šušteršič se vrne v domovino morda že ta mesec, čisto gotovo pa tekom meseca julija.

Bolgarska

Stambuliski o vpadanju bolgarskih komitašev na jugoslovensko ozemlje

SOFIJA, 11. Ministrski predsednik Stambuliski je podal novinarjem te-le izjave: Sporočili smo bolgarskemu poslaniku v Belgradu, da naj predloži jugoslovenski vladi ustanovitev bolgarsko-jugoslovenske komisije, ki naj uvede preiskavo glede obtožb proti Bolgarski zaradi domnevnega vpadanja komitaških tolp z bolgarskega na jugoslovensko ozemlje. Bolgarska bo zastopana v tej komisiji po delegatih ministrstva vnanjih stvari, notranjih stvari in ministrstva vojne. Ministrski predsednik Stambulinski je pripomnil, da bolgarska vlada ni prejela od jugoslovenske vlade nikake note glede komitaških tolp.

Poljska

Italijanski časnikarji na Poljskem

VARŠAVA, 11. Italijanski časnikarji, ki potujejo po Poljskem, so bili v Varšavi prisrčno sprejeti od poljskih časnikarskih udruženj in članov tiskovnega urada v ministrstvu za vnanje stvari. Časnikarji so obiskali spomenike in muzeje v mestu. Bili so sprejeti tudi od ministra vnanjih stvari Skirmunda. Tekom sprejemov so razni govorniki naglašali važnost obiska italijanskih časnikarjev za razvoj odnošajev med obema državama, ki sta vezani s starimi kulturnimi in zgodovinskimi vezmi.

VILNA, 11. Prispeli so italijanski časnikarji iz Varšave. Na kolodvoru jih je pozdravil predsednik poljske časnikarske zveze Jankowski, zastopnik mesta Jokuciejowski in zastopnik vlade Raus. Predsednik Jankowski je imel prisrčen pozdravni govor. Po ogledu mesta je bil v čast italijanskim časnikarjem prirejen slavnostni obed.

Francija

Pred konferenco v Haagu. — Nesoglasje med Francijo in Anglijo glede Rusije

PARIZ, 12. Razpravljajoč o angleškem odgovoru na spomenico francoske vlade glede konference v Haagu, naglašajo listi, da se Anglija strinja s Francijo, da konferenca ne bo imela političnega in diplomatičnega značaja. Dalje pravijo listi, da Francije ne bo zastopal Charles Benoît, temveč ravnatelj urada za zaščito lastnine in zasebnih interesov Alphand. Glasom listov obstoja med Anglijo in Francijo nesoglasje glede udeležbe odposlancev sovjetske vlade. Po naziranju Francije bi morali ti odposlanci le dajati pojasnila, ki bi se od njih zahtevala, med tem ko bi vsi drugi izvedenci delali skupaj po enotnem načrtu. Listi omenjajo, da utemeljuje Anglija svoje stališče s kaneško resolucijo, glasom katere se druge države ne smejo mešati v notranje zadeve Rusije. Naglašajo, da tudi Francija nima tega namena, toda pridržuje si pravico neudeležbe pri vsakem poskusu za obnovitev Rusije, pri katerem bi ne bilo zadosti jamstev glede pravic francoskih državljanov kakor tudi glede njihovih odškodnin za škodo, ki so jo že utrpeli.

Vtis poročila bankirjev na francosko in nemško časopisje

PARIZ, 12. Listi odobrujejo korak Sergenta, da ni podpisal poročilo bankirjev ter povdarjajo, da bi isto utegnilo samo opogumiti Nemčijo ,da se brani proti izvršitivi svojih obvez, ter obžalujejo, da se niti najmanej ne omenjajo opustošene pokrajine. «Echo de Paris» piše, da je poročilo navaden političen in polemičen razglas, ki vsebuje popolnoma neupravičene zahteve. «Petit Journal» zatrjuje, da uspeh posvetovanja bankirjev utegne povečati potežkoče za redno rešenje vprašanja reparacij; list obžaluje, da bankirji niso mislili na to, da med pogoji za posojilo priznali absolutno prednost opustošenim pokrajinam. «Matinu» se zdi čudno, da poročilo najprej zatrjuje, da se ne bo dotikalo nekaterih zadev z ozirom na Francijo, in se pozneje bavi ž njimi s tem, da enostavno ne pove, za koliko bi se imel znižati nemški dolg. Ist list pravi, da je to poročilo v prilog nemškim bankam, trgovini in obrti nego francoskim državljanom in obrtnikom, katere je Nemčija hoté in namenoma uničila.

Nemški listi pa se bavijo s položajem, ki je nastal za Nemčijo z ozirom na to, da se je izjalovil načrt mednarodnega posojila. Listi povdarjajo, da je Nemčija v svoji zadnji spomenici naslovljeni na reparacijsko komisijo zagotovila, da ne bo izdajala novih bankovcev le z ozirom na to, da si je pričakovala dovoljno inozemsko posojilo. Ker se odreka posojilo, Nemčija ne bo mogla držati svojih obljub. Listi poudarjajo, da pomenja odgoditev razprav v posojilu za Nemčijo obveznost, da bo plačevala nadalje mesečni obrok 50 miljonov mark v zlatu in v devizah, ter da bo vsled tega marka zopet padla doma in v inozemstvu, da bo uničeno ravnotežje v proračunu in da bo prišlo do nove inflacije.

Grška

Obstreljevanje Samsuna s strani grških vojnih ladij

ATENE, 11. Vojno ministrstvo javlja, da so grške vojne ladje priplule dne 7. t. m. pred Samsun, važno kemailistovsko pomorsko središče ob Črnem morju. Poveljnik grških vojnih ladij je pozval na podlagi mednarodnega prava, mestnega guvernerja, naj uniči municijo, naloženo tam v bližini. Ker guverner tej zahtevi ni hotel ugoditi, so grške ladje otvorile na mesto ogenj. Vnel se je boj, ki se je končal z delnim uničenjem važnejših stavb v mestu.

Pristanišče Samsun je bilo baje oboroženo s teškimi topovi.

Haaška konferenca odgodena do 25. junija

HAAG, 11. Ker ruski odposlanci ne bodo mogli priti v Haag do 15. t. m., se bo vršila otvoritvena seja še le 25. t. m. Da se nadomesti ta izguba časa, se namerava začeti z razpravami takoj po otvoritveni seji.

Naročajte in širite „EDINOST“

Dnevne vesti

Gagliardi o delovanju hrvatskega revolucijonarnega odbora. Hrvatski frankovec in politični begunec dr. Marko Gagliardi je izdal v Gradcu senzacijonelno brošuro pod naslovom: **«Istina o hrvatskom emigrantskom revolucijskom komiteju».**

S to brošuro se bavi nedeljska «Era Nuova». Ugotavla, da pisec očita St. Radiću, da je bil v letu 1919. v zvezah z Italijo, da je prejel od italijanskega polkovnika Finzija miljone (v šterlinah in dolarjih) za revolucijonarno propagando. V odboru so bili dr. Frank, Slavik, Klobučarić, Stipetić, Duić in Gagliardi sam. Ta poslednji je stopil v zvezo s polkovnikom Finzijem, načelnikom italijanskeoa izvrševalnega urada v Trstu. Zaupnik tega poslednjega je bil profesor Morpurgo, ki je bil leta 1919 prišel v Zagreb, kjer je stopil v stike z Radićem. Potem je šel Radićev zaupnik Kezman v Trst, da se dogovori za revolucijonarii pokret v Jugoslaviji.

Na to navaja «Era» razne velike svote, ki da so jih — glasom brošure — dobivali posamezni člani hrvatskega odbora ter piše, da je Morpurgo v Zagrebu izročil Kezmanu pismo za Radića. Morpurga so aretirali, a posrečilo se mu je pobegniti.

Med tem se je Duić povrnil iz Trsta s 1000 šterlingi, ki mu jih je dal Finzi z obvestilom da se ima v kratkem vršiti v Rimu konferenca revolucijonarnega odbora s predstavniki «konsulte», t. j. italijanskega ministrstva za zunanje zadeve. Tega posvetovanja da se udeleži tudi **dr. Šusteršič** v imenu Slovencev. Duić je dobil nalog, da pripravi konferenco. V ta namen se je podal v Švico, kjer je stopil v stike s Šusteršičem in Črnogorci. Šusteršič je predstavil Duića cesarju Karlu. Na to je imel Duić dolgo posvetovanje s Šusteršičem glede sporazuma, ki naj bi se sklenil z Italijani. Temu poslednjemu pa ni ugajala oseba dr. Franka in je zahteval, naj gre v Rim eden zaupnikov Radića. Pomiril pa se je, ko je doznal, da je Radić dal Franku polnomočje. **Po tem sestanku sta se podala Duić in Šusteršič v Rim** na omenjeno konferenco, ki so se je udeležili v imenu Črnogorcev Plamenac, v imenu Hrvatov in Slovencev pa Sachs, Susteršič in Duić. Razen teh je prišel na konferenco tudi dr. Frank. Italijani so predlagali, naj se revolucijonarno gibanje takoj začne in so v ta namen ponudili 30 milonov lir. Ker pa se Hrvatje in Slovenci niso strinjali glede načina uprizoritve revolucijonarnega gibanja, posebno pa glede zahteve, da se to prične takoj, so Italijani prekinili pogajanja.

Nekoliko dni potem je sklical dr. Frank v Gradec plenarno sejo revolucijonarnega odbora, na kateri je Duić sporočil, da je dal Finzi odboru na razpolago nadaljnjih 120.000 lir. To svoto, skrčeno pa na 60.000 lir, je prejel Gagliardi potom nekega italijanskega zaupnika z imenom Dragin.

Te navedbe je posnela «Era» po «Slov. Narodu» in pridodala naslednjo izjavo polkovnika **Finzija:**

Ne da bi hotel izdati kako uradno tajnost, priznavam, **da sem res poznal večino oseb, ki jih navaja brošura Gagliardija, ki ga tudi poznam.** Če sem imel v prvih časih stike z osebami, ki so prihajale iz Zagreba, se je zgodilo to, ker je logično, če sem kot načelnik izveščevalne službe želel vedeti, koliko je resnice na nezadovoljstvu Hrvatov, o katerem so neprestano pripovedovali potniki, došli z Hrvatske, in tudi hrvatski časniki. Res je tudi, da sem se v Rimu privatno sestal s Šusteršičem, Frankom in Duićem. Smešno pa je, če se misli, da so se tedaj sklenili kaki dogovori za morebitno revolucijo na Hrvatskem, ker smo le izmenjavali misli glede vprašanja meja — vprašanja torej, ko je s psihogično-čustvenega stališča bolj zanimalo Hrvate in Slovence, nego Srbe. Govorim o teh svojih privatnih stikih, kajti v januvarju 1920., kakor vsakdo ve, **država** S. H. S. ni bila še od naš pripoznana in ker bi bil eventuvelen sporazum s hrvatskim narodom, zastopanim po njega najuglednejših osebah, **koristen za Italijo.** Pridodajem še, da se že nekoliko mesecev pred sklepom rapallske pogodbe nisem več bavil s srbsko-hrvatsko-slovenskim vprašanjem in tudi nisem imel več prilike za kak sestanek s katerim gospodov, ki jih navaja Gagliardijeva brošura.

A—B. V svojem večernem izdanju od minule sobote piše «Piccolo» z ozirom na italijansko-jugoslovenska pogajanja: «Jasno je, da Italija ne more drugače nego da vztraja na svojem stališču, kajti, če bi sprejela jugoslovensko stališče in bi se odrekla državnim italijanskim šolam (v Dalmaciji), bi pomenilo to, da sprejema položaj stvari, ki bi bil za Italijane v Dalmaciji **slabši, nego je bil pred vojno.** To je imel pred očmi ministrski svet v Belgradu in nadejati se je, da se nič ne izpremeni na dogovorih v Sv. Margariti Ligurski — da ne pride do izprememb, ki bi kršile koristi naših soplemenjakov, ki niso mogli priti v sence trikolore, ter bi mogle žaliti naš ugled.»

Sprejmimo to «Piccolovo» «stališče» in priznajmo, da ima italianska država pravico, skrbeti za narodni obstanek in kulturni razvoj svojih soplemenjakov v Jugoslaviji! Z isto pravico pa smemo mi zahtevati, da za A-om v Dalmaciji mora priti tudi B za Jugoslovene v Julijski Krajini! To tem bolj, ker je število Italijonov v Dalmaciji neznatno in so zbrani le v par mestecih, medtem ko je nas Jugoslovenov v Julijski Krajini pol miljona in živimo — izvzemši mesto tržaško in par gnezd v Istri — kompaktno. Že čujemo prigovor, da je položaj Italijaiov v Dalmaciji povsem drugačen, nego položaj Jugoslovenov v **Julijski Krajini, češ: oni tam doli so optirali za Italijo; italijanski državljani so in zato ima italijanska država pravico in dolžnost, da skrbi zanje. Jugosloveni v Julijski Krajini pa so državljani Italije in je zanje preskrbleno z državnimi zakoni!** Na prvi pogled bi se zdel ta prigovor veljaven. Toda, nasproti temu argumentu stoji dejstvo, da je imel italijanski zakonodajalec pred očmi le svojo narodno-edinstveno državo in pa le državljane svoje narodnosti. Ni pa predvideval slučaja, ki je nastopil sedaj s priključitvijo kulturno razvitih drugorodcev! (Saj priznavajo ravno sedaj tudi naborne komisije, značilno dejstvo, da so med naborniki naše narodnosti analfabeti — bele vrane) **Za te drugorodce pa ni nikakor preskrbljeno.** Saj se naglaša često tudi z domače italijanske strani, da so v Julijski Krajini v mnogih pogledih posebne razmere, ki zahtevajo posebno zakonsko uredbo. Tako je na vseh poljih uprave, gospodarstva, šolstva in kulture sploh. Tudi italijanska vlada in parlament ne **bosta mogla** preko dejstva, da imajo državljani druge narodnosti prav iste kulturne pravice kakor drugi njih sodeželani! Prej ali slej bo morala vlada priznati to dejstvo, upoštevati ga in računati ž njim. Od nje sposobnosti in državniške modrosti bo odvisno, kdaj se to zgodi. Čim prej, tim bolje za nas in tudi za državo!

Akcija Zadružne Zveze v Trstu za zamenjavo naložb onostran meje!

Že leta 1919 pričela je akcia, da se zamenja tudi denar, ki je bil pred 3. novembrom 1918 t. j. pred prenmirjem naložen v Jugoslaviji.

«Zveza» je od začetka akcije neumorno na delu, nadaljevala jo je v vedno hitrejšem tempu in s stopnjevano silo. V naslednjem podajamo poedine faze, skoz katere je šlo to tako pereče vprašanje od zadnjega občnega zbora sem.

Marca meseca so intervenirali v zadevi izmenjave gg. poslanci dr. Karl Podgornik, dr. Josip Wilfan in g. J. Lavrenčič pri vladi (pri ministrskemu predsedniku, zakladnemu ministru in gen. zakladnemu ravnatelu) v smislu naših spomenic in informacij, ki smo jih bili dali vsem poslancem.

Takoj nato, dne 31. marca, je odposlala «Zveza» zakladnemu ministru brzojav, v katerem smo zahtevali v imenu svojih interesiranih članic takojšnjo zamenjavo ter opozarjali na zle posledice, ki bi znala imeti nadaljne zavlačitev tega vprašana.

Ko ni niti naslednja intervencija gg. poslancev dr. Podgornika, dr. J. Wilfana in J. Lavrenčiča, dne 2. maja t. l. dovedla do zaželjenega uspeha so začele dan za dnem deževati na zakladno ministrstvo od prizadetih zadrug prošnje v svrho dosege izmenjave; tej akciji se je pridružilo tudi veliko število občin, ki so opozarjale kompetentne oblasti na ogromno denarno krizo, ki obsoja radi neizvršene izmenjave naše zadružništvo k brezdelju in priporočale, da se v očigled razburjenju prizadetih elementov, takoj izvedejo zamenjave.

V podkrepitev teh argumentov in radi potrebe, da se zadeva pospeši in popolnoma razjasni, je odposlala «Zveza» dne 24. maja t. l. v Rim deputacijo sestoječo od gg. dr. J. Agneletta, predsednika, in dekana M. Hušo, podpredsednika Zadružne Zveze, in te intervencie se je udeležil s svojo priznano požrtvovalnostjo g. drž. poslanec dr. K. Podgornik.

Deputacija je bila v avdijenci pri zakladnem ministru, pri ravnatelju drž. zaklada, pri namestniku gener. drž. odvetništva, pri kom. Salati in pri ministrskem predsedniku Facti.

Vsem tem gospodom je deputacija natanko obrazložila celo zadevo naših onostranskih naložb in naglašala s poudarkom, da ugodi država z izmenjavo ne samo pravični, ampak v prvi vrsti zakoniti stvari. Pri tem se je deputacija sklicevala na dopis tukajšnjega zakladnega nadzorništva z dne 29. januarja 1920, s katerim je bilo to izjavilo, da je zamenjava le odgodena, dokler se ne reši diplomatičnim potom vprašanje, če bo Jugoslavija plačala naložbe po kurzu določenem v saintgermainski pogodbi za Nemško Avstrijo (t. j. po 56:50) ali ne, in svetovalo našim zadrugam, da pustè do takrat naložbe nedotaknjeie, s čimer nam je država, ako se ne bi naložbe zamenjale, prizadela občutno škodo, ker bi bili brez omenjenega nasveta, in če bi se nam bilo že takrat reklo, da nimamo pričakovati zamenjave s strani države, realizirali tedaj 23—24 lir za 100 kron, medtem ko bi danes dobili mesto tega le 7 lir za 100 kron, ter opozarjale, da so bile naše naložbe vsled višje sile — ker je bilo vrhovno poveljstvo ital. okupacijske vojske prepovedalo že v novembru 1918 uvoz avstroogrske valute — izključene v aprilu 1919 od redne zamenjave.

Zakladni minister je odgovoril, da je poslal zadevo drž. gen. odvetništvu, ki mora izraziti svoje mnenje glede obvezne moči znane okrožnice zakladnega ministra od junia 1919. o zamenjavi naložb preko meje in da se bo po tem ravnal.

Načelnik osrednjega urada za nove pokrajine Salata in namestnik drž. gen. odvetništva sta se za zadevo zelo zanimala in ministrski preds. Facta e obljubil ugodno rešitev zadeve.

Gosp. poslanec dr. K. Podgornik je po odhodu naše deputacije sam nadaljeval akcijo po začrtanem programu, ki mora dovesti do ugodne rešitve tega vprašanja.

Ni nam mogoče tem potom govoriti o programu in o korakih, ki se sedaj ravno podvzemajo, ali naše članice naj bodo prepričane da je «Zadružna Zveza» **glede svojih članic** predložila že na pristojno mesto — vsled dobljenega poziva — ves oni materjal, ki bi ga imele članice naše posestrine **Goriške Zveze** predložiti na poziv enemu naših poslancev v Rimu.

Pri tem smatramo za svojo dolžnost, da povemo svojim članicam, da smo se doslej vedno obračali za pomoč pri akciji za izmenjavo na vse naše državne poslance in pričakujemo, da bodo oni storili svojo sveto dolžnost, brez izjem, za kar jim bo naše ljustvo gotovo globoko hvaležno.

Zadružna Zveza v Trstu.

Stavka pomorščakov končana. Agitacija med pomorščaki vsled katere ni moglo proti koncu preteklega tedna odpluti nekoliko parnikov, je ponehala. Prizadeti parniki so odpluli v noči med soboto in nedeljo.

Popravek. V »Zahvali« iz Štorij, ki smo jo objavili v naši številki od pretekle nedelje, naj se pravilno čita, da je »Kmetsko-izobraževalno društvo« iz Štorij darovalo za »Šolsko društvo« v Trstu svoto 110 lir, in ne 100, kakor je bilo pomotoma navedeno v poročilu od pretekle nedele.

Društvene vesti

«Prosveta.» (Odsek za socialno izobrazbo) Danes ob 19 in pol sestanek v društvenih prostorih, Via Fabio Filzi 10, I. Vabijo se ia ta sestanek vsi, ki se zanimajo za delovanje tega odseka in so mu pripravljeni po svojih močeh pomagati do uspeha.

M. D. P. Sv. Jakob. Danes ob 20 redni sestanek, ki zahteva navzočnost vseh rednih članov, ker so na dnevnem redu točke tikajoče se nadalnjega društvenega delovanja. Kakor javljeno se vrši v nedeljo 18. t. m. prireditev v delno korist «Dijaške Matice». Pri organizaciji prireditve naj se zainteresirani tovariši javijo pri za to določenem tovarišu. Tovariši, točnost!

Odbor.

Iz tržaškega življenja

Utok s stolicami. Vrabci že čivkajo o tem, da je postopanje na naših sodnijah počasno. To je znano tudi Valentinu Rusijanu, ki je bil v soboto ob enem z Josipom Bensa, Marijem Hromet in Viktorijo Cipriani obsojen na tukajšnji sodniji radi tatvine. Vedoč, da bi utok proti razsodbi stal mnogo denarja in da bi dolgo trajalo predno bi bil rešen, je takoj, ne da bi vprašal kakega odvetnika, pograbil za stolice, ki so bile v sodni dvorani, ter jih pometal proti sodniku in kraljevemu prokuratorju. Ta dva sta takoj upoštevala «tehtne» razloge Rusijanovega utoka ter rešila zadevo s tem, da sta se z urnim begom rešila nadaljnih sličnih razlogov. Glede na ta uspeh «utoka» so se obsojenci smatrali svobodne ter jo odkurili. Toda te so stražniki prijeli, da jim bolj natančno povejo, kakšen uspeh je imel Rusijanov «utok». Mariju Hromet pa je «utok» pripomogel do popolne svobode.

Tatovi v stanovanu. — 20.000 lir škode. V nedeljo zvečer so vdrli doslej neznani tatovi v stanovanje gostilničarja Antona Matiča v ulici Solitario št. 1, vse razmetali in odnesli za 20 tisoč lir zlatenine ter nekaj denarja.

Aretacija. Včeraj je bil aretiran na trgu dell'Ospitale kočijaž Fran Lanzetta, stanujoč na Kolonji št. 75, ker je dajal enemu kr. stražniku, mestnemu stražniku in šoferu najrazličnejše primke.

Težka nesreča na svetokriški postaji. V nedeljo proti večeru se je zgodila na svetokriški postaji težka nesreča: neznanec je hotel prekoračiti železniški tir. V tem hipu je pa prisopihala lokomotiva in ga vrgla v stran. Neznanec si je pri tem prebil črepino. Pripeljali so ga v tukajšnjo mestno bolnišnico.

Poskušen samomor. Abram Levi, star 57 let, stanujoč v ulici del Coroneo št. 5, si je prerezal v nedeljo zjutraj z britvijo vrat. Odpelali so ga v težkem stanju v bolnišnico. Hotel je umreti radi neozdravljive bolezni.

Ogenj v skladišču kemičnih izdelkov. V nedelo zjutraj okoli 11.30 je bilo telefonirano na glavno postajo ognjegascev, da je izbruhnil ogenj v skladišču kemičnih izdelkov tvrdke Kühler & Comp. v Rojanu. Ognjegasci so lokalizirali ogenj v teku ene ure in pol. Vzroki ognja se niso še ugotovili; škoda se ni še precenila.

Ponesrečena tatvina. Včeraj zjutraj so bili aretirani na trgu Ponterosso trije mladi malopridneži, in sicer Marcello Coeria, star 16 let, stanujoč v ulici Risorta št. 8, Peter Bassi, star 16 let, stanujoč v ulici della Fornace št. 3, in Guido Micheluzzi, star 17 let, stanujoč v ulici Guerrazzi št. 9. Vsi trije malopridneži so skušali par minut pred aretacijo vdreti v neko mehanično delavnico v ulici Vincenzo Bellini št 6. Toda imeli so smolo: vratar goriomenjene hiše jih je namreč zalotil pri nepoštenem poslu, in jih izročil policiji. Sedaj počivajo v zaporu Coroneo.

Avtomobilska nesreča. V nedeljo zjutraj so pripeljali v mestno bolnišnico brusača Avgusta Zucculina. Brusač je prišel pod avtomobil na miramarski cesti, in dobil pri tem težke zunanje in notranje poškodbe.

Samomor brezposelnega težaka. Včeraj popoldne so pripeljali v mrtvašnico pri Sv. Justu truplo brezposelnega težaka Virginija Zanona, starega 46 let, iz ulice Piccola Fornace št. 1. Zanon se je vrgel okoli 11.45 pod tovorni vlak, ki se je bil pomikal po nabrežju Nazario Sauro. Kolo lokomotive mu je odrezalo glavo. Zanona je gnala v smrt beda. Zapušča tri otroke: eden je star 17 let, drugi 13 let, tretji pa 7 let.

Avtomobilska nesreča. — Pet ranjencev. Včeraj popoldne sta trčila v ulici Santorio Santorio dva avtomobila. Pri tem je bilo lahko ranjenih pet oseb: Cozzi Marcello, star 30 let, stanujoč v ulici Farneto št. 30; Purič Viktor, star 23 let, stanujoč na Kjadinu št. 142; Tomadin Aldo, star 21 let, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni št. 851; Viljem Raffaeli, star 45 let, stanujoč v ulici Michelangelo Buonarotti štev. 7266 in Batič Olfret, stanujoč v ulici S. Maurizio št. 14. Vseh pet ranjencev je dobilo prvo pomoč v mestni bolnišnici.

Vesti iz Istre

NOVA NASILJA V OPATIJI. — FAŠISTI ZAŽGALI «ČITALNICO» IN KAVARNO «CENTRAL. — **Preteklo soboto zvečer so izvršili tukajšnji fašisti novo nezaslišano nasilje nad našim istrskim narodom. Najprej so napadli hrvatske nabornike, ki so prišli v Opatijo k naboru, ter so jih nasilno razgnali, kljub temu, da so se hrvatski mladeniči popolnoma mirno in korektno obnašali. Nato so vdrli v kavarno «Central» in v prostore «Zore» ter so na obeh mestih zažgali. V čitalnici so poleg tega tudi razbili glasovir. Po dovršenem junaštvu jih je šlo kakih 40 na Učko.**

Med domačim prebivalstvom v Opatiji in po vsej okolici vlada veliko ogorčenje proti tem novim zločinskim nasiljem nad našim mirnim narodom. Kakor po navadi, je bilo varnostno oblastvo tudi to pot odsotno in — aretiran ni bil nihče. Naše ljudstvo pa je dobilo nov dokaz, da je vsled pristranosti oblastev izročeno na milost in nemilost popolnemu brezpravju.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 12. junija 1922.

ogrske krone	—.2.— 2.10
avstrijsko-nemške krone	—.12.— 15.—
češkoslovaške krone	37.30.— 37.80
dinarji	28.—,— 28.50
leji	12.75.— 13.50
marke	6 30.— 7.—
dolarji	19.40.— 19.60
francoski franki	175 50.—176.15
švicarski franki	375.—.—379.—
angleški funti papirnati	88.40— 88.75
angleški funti, zlati	95.—.— 97.—
napoleoni	76.— 76.50

†

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena

IVANA ŠVAB roj. LAURENČIČ

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil danes, ob 16. uri iz hiše žalosti Rozzol in Monte št. 1099 na pokopališče na Katinari.

TRST, 13. junija 1922. (407)

Jakob Švab, soprog.

Albina, Milan, Armondo, Danilo, Marij, Pino, otroci.

Josip, Andrej Laurenčič, brata.

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče

Franc Taučer

v dobi 57 let, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil danes, v torek, 13. t. m., ob 17, iz mrtvašnice bolnice pri Sv. M. Magdaleni.

TRST, 13. junija 1922. (75/1)

Josipina, soproga.

Frančišek, Ludvik, Roza, Josipina, Robert, Elizabeta, otroci in ostali sorodniki.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

Mali oglasi

IZKUŠENA SREDSTVA proti izpadanju las, neškodljiva za barvanje las, šampon itd. priporoča lekarna v Il. Bistrici. 28/2

NOVA ZALOGA pohištva, starega in novega, vsake vrste, po najnižjih cenah. Gorica, ulica Sv. Ivana 2. 1179

ŠIVALNI STROJ «Singer» se proda. Via delle Mura 5, I. 1180

PRODAJA se po zelo nizkih cenah samo prvovrstno pohištvo, popolnoma zajamčeno! Poročne sobe z mizico in dvema stolicama L 1100, poročne sobe najfinejše vrste od L 2000 naprej, jedilne sobe s stolicami s pravim usnjem od L 3000 naprej, pohištvo za vrt, kuhinjo, predsobo, urad, tudi posamezni kosi, stolice in naslanjači. Za preprodajalce in hotelirje posebni popusti. Via Geppa št. 17, skladišče. 1182

POROČNA SOBA, bukova, masivna svetla se proda za L 1400, jedilna soba iz amerikanskega orehovega lesa L 2200, posamezne pohištvo. Skladišče via Udine 25. 1181

NOVE POSTELJE L 60, vzmeti 55, žimnice 45 volnene 95 in drugo pohištvo se prodaja po nizki ceni. Fonderia 3. 1131

URADNIK, star 25, z odličnimi spričevali, sposoben za vsako stroko, išče primerne službe v mestu ali na deželi. Nastopi lahko takoj. Naslov pri upravništvu. 1167

OPČINE pri Trstu. Restavracijo Zorko dam v najem pod zelo dobrimi pogoji s celo opravo. Zahteva: dobro znanje v mestu in na deželi ter par tisoč kavcije. Nastop lahko takoj. 1166

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita. via Madonnina 10. I. 16

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema od torka naprej, od 9—7. Gorica, Piazza Vittoria 4, I. 1147

Parna žaga in tovarna

v srcu lesa bogate Slovenije, tik kolodvora z modernimi stroji na novo zgrajena se radi osebnih razmer takoj proda. Kupci naj se obrnejo na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. (45/11)

POSESTVO

z trgovskim lokalom in gostilno na Gorenjskem je po zelo ugodni ceni na prodaj. — Pojasnila daje An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 45/9

POZOR PRIMORCI!

Krasno posestvo, enodružinska hiša z lepim vrtom in njivo, se proda po zelo ugodni ceni. Pojasnila daje An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 45/10

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Dr. L. BOROVIČKA

Trst - Via Genova 13, I.

ordinira za kožne in venerične bolezni od 10-12, 3-7.

Ob nedeljah in praznikih od 10-12 ure. 62

SREBRNE KRONE

plačuje po višjih cenah kakor vsi drugi kupci

ALBERT POVH - Trst, Via Mazzini št. 46 (prej Via Nuova) (10

Jadranska banka d. d. Beograd

Redni občni zbor delničarjev Jadranske banke d. d. Beograd, ki se je vršil dne 27. pr. maja, je zaključil razdeliti za poslovno leto 1921

12%-tno dividendo, t. j. Din. 12.— po delnici,

plačljive proti položitvi odrezka št. 16 začenši od 10. t. junija na blagajni Jadranske banke v Beogradu in njenih podružnic v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Hercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu, na blagajni Jadranske banke v Trstu in njenih podružnic na Dunaju, v Opatiji in Zadru, ter na blagajni Banke i štedione za Primorje na Sušaku in njenih podružnic v Bakru in na Reki.

408 **Ravnateljstvo.**

PODLISTEK

I. S. TURGENJEV:

RUDIN (15)

(Iz ruščine prevedel **Ivan Vouk.**)

— Ravnokar sem se spomnil, Darja Mihajlovna, — je rekel nestrpno Pigasov: — da bi vam bilo v vsakem slučaju lažje živeti brez resnice kakor pa brez vašega kuharja Štefana, ki zna tako mojstrski kuhati razne juhe! Toda čemu naj vam bo resnica vendar? niti čepice ne sešijete iz nje!

— Dovtip ni nikak dokaz, — je pripomnila Darja Mihajlovna: — posebno če postane podoben kletvi...

— Ne vem, kaj je to resnica, četudi sov in se jezen umaknil na drugo stran pravijo, da oči bode, — je zamrmral Pigasobe.

Rudin pa je začel govoriti o samoljubju in govoril je prav dobro. Dokazoval je, da je človek brez samoljubja ničvreden, da je samoljubje Arhimedov vzvod, s katerim je mogoče zemljo premakniti z mesta, toda le oni zasluži ime človek, ki zna obvladati svoje samoljubje kakor jezdec konja, kdor svojo lastno osebnost žrtvuje splošni blaginji...

— Toda sebeljubje, — je zaključil: — je samomor. Sebeljubni človek usahne kakor osamljeno, neplodno drevo; samoljubje pa kot dejansko stremljenje k popolnosti je izvor vsega velikega... Da, človek mora zlomiti uporni egoizem svoje osebnosti, ako naj dobi ta osebnost pravico do izraza!

— Ali bi mi ne mogli posoditi svinčnik? — se je obrnil Pigasov k Basistovu.

Basistov ni takoj razumel, kaj ga je Pigasov vprašal.

— Čemu vam bo svinčnik? — je izpregovoril naposled.

— Hočem si zapisati zadnji stavek g. Rudina. Ako si ne zapišem, pozabim, kar bi bilo škoda! Mi boste pač priznali, da je dobra fraza pač vredna vsaj toliko kolikor srčni as.

— So stvari, iz katerih se človek ne sme norčevati. Afrikan Seminski je izpregovoril ognjevito Basistov ter obrnil hrbet Pigasovu.

Tačas je stopil Rudin k Nataliji. Ona je vstala: njen obraz je kazal zadrego.

Tudi Volincev, ki je sedel poleg nje, je vstal.

— Vidim klavir, — je začel Rudin mehko in prijazno kakor potujoči princ: — ali znate igrati?

— Da, igram, — je rekla Natalija: — toda ne posebno dobro. Konstantin Diomidič igra mnogo bolje od mene.

Pandalevski se je postavil in zarežal.

— Čemu to pravite, Natalija Aleksejevna: vi nikakor ne igrate slabše od mene.

— Ali znate igrati Schubertovega «Erlköniga»? — je vprašal Rudin.

— Zna, zna: — je rekla Darja Mihajlovna. — Sedite, Constantin... In vi, ali ljubite glasbo, Dmitrij Nikolajevič?

Rudin je sklonil nekoliko glavo in šel z roko preko las, kakor da se pripravlja poslušati... Pandalevski je zaigral.

(Dalje).